

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка та стратегія розвитку підприємства»
(назва магістерської програми)

на тему:
**ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ
ОБОРОТНИХ КОШТІВ ПРОМИСЛОВОГО
ПІДПРИЄМСТВА
(НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ЦЕМЕНТ»)**

Виконавець:

студент 2 курсу магістратури ЦВФН
Гребенюк Олексій Олександрович

_____
/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Літвінов Олександр Сергійович

_____
/підпис/

Актуальність даної теми дослідження обумовлена тим, що успішна робота будь-якого підприємства в сучасних умовах залежить від ряду умов, одним з найважливіших серед яких є наявність необхідного обсягу оборотних коштів. Проблеми раціональної організації оборотних коштів і підвищення ефективності їх використання гостро постають перед підприємствами, оскільки рішення цих питань є запорукою забезпечення безперервності виробничого процесу і одним з доданків рентабельного виробництва.

Дана тема є актуальною в наш час, оскільки фінансове становище підприємства знаходиться в прямій залежності від стану оборотних коштів, тому воно повинно приділяти особливу увагу їх аналізу. Якщо оборотних коштів буде приділено особливу увагу, то буде збільшено випуск продукції, що виробляється без залучення будь-яких додаткових коштів. Тим самим підвищиться фінансова стійкість підприємства і рівень її платоспроможності, що ще раз підкреслює своєчасність звернення до даної теми.

Однак в даний час, питанням планування оборотних коштів та ефективності їх використання приділяється недостатньо уваги з боку керівництва багатьох підприємств, незважаючи на особливу актуальність даної проблеми. Це обумовлює проведення економічних експериментів щодо вдосконалення ефективності використання оборотних коштів, які диктують необхідність принципово нового підходу, зокрема, до проблем організації оборотних коштів і пошуку шляхів підвищення ефективності їх використання.

Проблема підвищення економічної ефективності використання оборотних коштів займає одне з центральних місць в економічній літературі. Цьому присвячені роботи вітчизняних економістів, таких, як Л.В. Донцова, В.В. Ковальов, Р.С. Сайфулін, Н.А. Никифорова, А.Д. Шеремет та інші.

Теоретичні і практичні розробки вищевказаних авторів відносяться в основному до підприємств, що функціонує у відносно стабільною і передбачуваною економічному середовищі, в той час як проблема

підвищення ефективності використання оборотних коштів в умовах кризи і певні труднощі з реалізацією цих розробок в реальній господарській практиці зумовили досить обмежене застосування різних методик в умовах ринкової економіки.

Предметом дослідження є оборотні кошти підприємства.

Об'єктом дослідження підвищення ефективності використання оборотних коштів підприємства. Для аналізу предмету і об'єкту дослідження було обрано підприємство ТОВ «Цемент».

Метою кваліфікаційної магістерської роботи є аналіз теоретичних і практичних питань аналізу факторів і шляхів підвищення ефективності використання оборотних коштів підприємства.

Відповідно до мети роботи, були поставлені завдання:

1. Проаналізувати сутність оборотних коштів підприємства;
2. Розглянути види оборотних коштів та джерела їх формування;
3. Проаналізувати фактори та резерви підвищення ефективності використання оборотних коштів;
4. Здійснити аналіз загальних результатів діяльності ТОВ «Цемент»;
5. визначити резерви підвищення ефективності використання оборотних коштів ТОВ «Цемент»;
6. Запропонувати заходи щодо підвищення ефективності використання оборотних коштів ТОВ «Цемент».

Наукова новизна дослідження: запропоновано трьохфакторна модель оцінки оборотності оборотних коштів.

Методологія дослідження. У процесі роботи використовувалися такі методи: спостереження, узагальнення, кількісно-якісний, системний і порівняльний аналіз, конкретизація, логічне узагальнення, статистичні методи вибірки й групування, а також індексний та факторний методи для дослідження оборотності оборотних коштів.

У процесі дослідження використано такі загальнонаукові методи пізнання: спостереження, порівняння, абстракції, індукції і дедукції,

вимірювання взаємозв'язків, поєднання аналізу та синтезу, узагальнення, а також спеціальні методи – статистичних групувань, методи економічного аналізу.

Всі розрахунки в дипломній роботі здійснені за допомогою комп'ютерної програми Microsoft Excel.

Інформаційна база дослідження. Теоретичною основою дослідження є матеріали навчальної й учбово-методичної літератури, праці вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів з питань оцінки витрат на товаропросування, періодична преса, і навіть матеріали науково-практичних конференцій.

Інформаційно-статистичні джерела дослідження – матеріали Державного комітету статистики України, офіційна документація підприємства, дані бухгалтерського обліку і звітність ТОВ «Цемент», нормативні документи, аналітичні та статистичні матеріали.

Практичне значення результатів відображається в наданні рекомендацій підприємству ТОВ «Цемент» щодо підвищення ефективності використання оборотних коштів.

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів, вступу та висновків, викладених на 74 сторінках, з них 70 сторінок – основний текст. Робота містить 25 таблиць, 10 рисунків. Список літератури містить 54 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБОРОТНИХ КОШТІВ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА» розглянута економічна сутність та роль оборотних коштів в діяльності підприємства, проаналізовано склад та класифікації оборотних коштів, визначені напрями та шляхи підвищення ефективності їх використання.

У другому розділі «ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ КОШТІВ ТОВ «ЦЕМЕНТ»» проведено аналіз діяльності цементної галузі України, надана фінансово-економічна характеристика діяльності підприємства ТОВ «Цемент». У третьому підрозділі проведений аналіз складу та структури оборотних коштів, визначена ефективність їх використання на підприємстві та зроблені відповідні висновки.

У третьому розділі «НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВА» надані рекомендації щодо підвищення ефективності використання оборотних коштів за рахунок підвищення їх оборотності за рахунок скорочення дебіторської заборгованості та підвищення доходу підприємства в наслідок розміщення вільних грошових коштів на депозиті.

ВИСНОВКИ

1. В умовах соціально-економічної нестабільності та мінливості ринкової інфраструктури важливе місце займає правильне формування і ефективне використання оборотних коштів, так як саме тут криються основні причини успіхів і невдач всіх виробничо-комерційних операцій фірми. В кінцевому підсумку, раціональне використання оборотних коштів в умовах їх хронічного дефіциту є одним з пріоритетних напрямків діяльності підприємства в даний час.

2. Управління оборотними засобами безпосередньо пов'язане з механізмом визначення планової потреби підприємства в них, їх нормуванням. Для підприємства важливо правильно визначити оптимальну потребу в оборотних коштах, що дозволить з мінімальними витратами отримувати прибуток, заплановану при даному обсязі виробництва. Заниження величини оборотних засобів тягне за собою нестійкий фінансовий стан, перебої у виробничому процесі і, як наслідок, зниження обсягу

виробництва і прибутку. У свою чергу, завищення розміру оборотних коштів знижує можливості підприємства виробляти капітальні витрати з розширення виробництва.

3. Одним з основних критеріїв оцінки ефективності використання оборотних коштів є розрахунок показників характеризують оборотність оборотних коштів, яка забезпечує безперервність відтворювального процесу. Прискорення обороту оборотних засобів дозволяє вивільнити значні суми, і таким чином, збільшити обсяг виробництва без додаткових фінансових ресурсів, а вивільнені кошти використати відповідно до потреб підприємства.

4. Розглянуті і проаналізовані склад і структура оборотних коштів, виявлені джерела освіти і особливості кругообігу оборотних коштів підприємства.

5. Обґрунтована економічна необхідність і виділені основні методи нормування оборотних коштів; проаналізовані найважливіші показники ефективності використання оборотних коштів; досліджено фактори і критерії впливають на ефективність використання і підвищення інтенсивності оборотних коштів підприємства;

6. Цементна галузь є однією з важливих ланок промисловості будь-якої країни не залежно від рівня її соціально-економічного розвитку, оскільки здійснює істотний вплив на всі інші галузі і умови життя населення через роль цементу у будівництві виробничих потужностей, житла, виробничої та соціальної інфраструктури. Основними виробниками цементу в Україні є учасники Асоціації «Укрцемент»: ПАТ «Подільський Цемент», ПАТ «Миколаївцемент», ТОВ «Цемент», ПАТ «Івано-Франківськцемент», ПАТ «Дікергофф Цемент Україна», ПАТ «Євроцемент-Україна», на долю яких в 2015 році припало 99,8% від загального обсягу виробництва.

7. Виручка від реалізації продукції підприємства ТОВ «Цемент» протягом періоду, що досліджується зростає. Щороку показник виручки демонструє значний приріст. Загалом за період виручка від реалізації

збільшилася на 106,6% (більш ніж у два рази), що у грошовому еквіваленті становить 344326 тис. грн..

8. На прикладі підприємства ТОВ «Цемент» були проаналізовані показники оборотності оборотних коштів і запропонований шлях їх прискорення. Виявлено, що основні показники оборотності мають тенденцію до скорочення, що свідчить про підвищення ефективності роботи підприємства.

9. Надані рекомендації щодо підвищення оборотності оборотних коштів шляхом скорочення дебіторської заборгованості та розташування коштів на депозитному рахунку.

АНОТАЦІЯ

Гребенюк О.О., «ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ КОШТІВ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ЦЕМЕНТ»)

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою «Економіка та стратегія розвитку підприємства»,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів. Предметом дослідження є оборотні кошти підприємства. Об'єктом дослідження підвищення ефективності використання оборотних коштів підприємства. Для аналізу предмету і об'єкту дослідження було обране підприємство ТОВ «Цемент».

У роботі розглядаються розглянута економічна сутність та роль оборотних коштів в діяльності підприємства, проаналізовано склад та класифікації оборотних коштів, визначені напрями та шляхи підвищення ефективності їх використання; проведено аналіз діяльності цементної галузі України, надана фінансово-економічна характеристика діяльності підприємства ТОВ «Цемент»; проведений аналіз складу та структури оборотних коштів, визначена ефективність їх використання на підприємстві та зроблені відповідні висновки.

Пропонується підвищення оборотності оборотних коштів шляхом скорочення дебіторської заборгованості та розташування коштів на депозитному рахунку.

Ключові слова: оборотні активи, оборотні кошти, прискорення оборотності, ефективність використання оборотних коштів підприємства.

SUMMARY

Grebenyuk OO, "INCREASING THE EFFICIENCY OF THE USE OF
CROSS-BORDER FACILITIES OF INDUSTRIAL ENTERPRISE
(EXAMPLE OF CEMENT LLC)

Qualifying work for obtaining an educational master's degree in the specialty
"Entrepreneurship, Trade and Stock Exchanges" under the master's program
"Economics and Strategy of Enterprise Development"

Odessa National University of Economics

Odessa, 2018

The qualifying work consists of three sections. The subject of the study is the working capital of the enterprise. The object of the study of increasing the efficiency of the use of working capital of the enterprise. For the analysis of the subject and object of the study, the company "Cement" LLC was chosen.

The article deals with the economic essence and the role of working capital in the activity of the enterprise, analyzes the composition and classification of working capital, identifies the directions and ways to increase the efficiency of their use; The analysis of the activity of the cement industry of Ukraine was carried out, the financial-economic characteristic of the activity of the enterprise LLC "Cement" was provided; an analysis of the composition and structure of working capital, determined the effectiveness of their use at the enterprise and made the appropriate conclusions.

It is proposed to increase the turnover of working capital by reducing the receivables and the location of funds on the deposit account.

Key words: current assets, circulating assets, acceleration of turnover, efficiency of use of working capital of the enterprise.